Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-05-11

LS 2016-0272

Landstingsstyrelsen

Rekommendationer rörande nationell och regional nivåstrukturering för sex åtgärder inom cancerområdet

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Regionala cancercentrum i samverkan rekommenderar landsting och regioner att besluta att godkänna och tillämpa rekommendation rörande nationell nivåstrukturering för sex åtgärder i cancervården. Regionala cancercentrum i samverkan ger också landsting och regioner rekommendation rörande regional nivåstrukturering för en åtgärd i cancervården.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att godkänna och tillämpa Regionala cancercentrum i samverkans rekommendation rörande nationell nivåstrukturering.

Landstingsrådsberedningens motivering

Staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL) har träffat en överenskommelse om att arbeta med nivåstrukturering på nationell nivå inom cancervården. Det innebär att vården för vissa behandlingar/operationer koncentreras till ett fåtal vårdenheter i landet för att uppnå bästa möjliga medicinska resultat.

Detta mot bakgrund av den snabba kunskapsutveckling som sker inom cancervården. Införandet av nya komplexa teknologier för diagnostik och behandling ställer stora krav på samverkan på vårdenheterna. Samverkan sker i team där olika medicinska specialiteter finns representerade. Etablering av sådana team är en stor investering och det behövs ett visst patientunderlag för att en klinisk skicklighet och vana ska uppnås.

Vårdstrukturen kräver att personalen i behandlingsteamen får fortlöpande utbildning och att forskning bedrivs vid enheterna. Patienternas delaktighet i vården är mycket viktig. För att kunna erbjuda denna högkvalitativa vård krävs att vården koncentreras så att vårdteamen behandlar ett visst antal patienter får uppnå en stor vana att behandla detta tillstånd. Vården kan då också bedrivas med hög kvalitet.

Representanter för Regionalt centrums samverkansgrupp föreslår att landsting och regioner beslutar om nivåstrukturering inom följande områden inom cancervården:

- **Kurativt syftande kirurgi vid matstrups- och magsäckscancer**. Det avser definierade, ovanligare och komplicerade fall. Vården föreslås utföras vid två nationella enheter som är Karolinska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
- **Kurativt syftande kirurgi vid matstrupscancer och magsäckscancer**. Föreslås utföras vid högst sex sjukhus i landet. Det ska avse ett sjukhus i varje sjukvårdsregion.
- **Kurativt syftande radiokemoterapi vid analcancer.** Vården föreslås utföras vid fyra nationella vårdenheter. Det avser Akademiska sjukhuset, Norrlands Universitetssjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
- **Kirurgi vid analcancer** föreslås utföras vid två nationella centra. Det avser Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
- **Kurativt syftande behandling av vulvacancer** föreslås utföras vid fyra nationella centra. Det avser Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Skånes Universitetssjukhus och Universitetssjukhuset i Linköping.
- **Isolerad hypoterm perfusion (IHP)** föreslås utföras vid en nationell vårdenhet. Det avser SahlgrenskaUniversitetssjukhuset. (IHP är lokal behandling med höga doser cytostatika vid ex. malingt melanom).
- **Cytoreduktiv kirurgi med intraperitoneal kemoterapi för behandling av cancer i bukhinnan (CRS/HIPEC**). Vården föreslås utföras vid nationella vårdenheter vid Akademiska Sjukhuset, Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus. (HIPEC är varm cellgiftsbehandling i bukhålan).

De nationella vårdenheterna föreslås införas den 1 januari, 2017. Samverkansgruppen för Regionala cancercentrum i samverkan kommer att följa upp tillämpningen av rekommendationen om nivåstrukturering inom dessa vårdområden.

Landstingsstyrelsen tillstyrker förslagen om nivåstrukturering inom cancervården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 maj 2016
Rekommendationer från Regionala cancercentrum i samverkan rörande nationell och regional nivåstrukturering för sex åtgärder inom cancerområdet

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-05-02

LS 2016-0272

Handläggare:
Anna Prestjan

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 04
Dnr LS 2016-0272
Rokel II

Landstingsstyrelsen

Rekommendationer rörande nationell och regional nivåstrukturering för sex åtgärder inom cancerområdet

Ärendebeskrivning

Regionala cancercentrum i samverkan rekommenderar landsting och regioner att besluta att godkänna och tillämpa rekommendation rörande nationell nivåstrukturering för sex åtgärder i cancervården. Regionala cancercentrum i samverkan ger också landsting och regioner rekommendation rörande regional nivåstrukturering för en åtgärd i cancervården.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 2 maj 2016
Rekommendationer från Regionala cancercentrum i samverkan rörande nationell och regional nivåstrukturering för sex åtgärder inom cancerområdet

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att godkänna och tillämpa Regionala cancercentrum i samverkans rekommendation rörande nationell nivåstrukturering.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Regionala cancercentrum i samverkan har lämnat en rekommendation rörande nationell nivåstrukturering för sex åtgärder inom cancervården och regional nivåstrukturering för en åtgärd inom cancervården. Regionala

cancercentrum i samverkan rekommenderar landsting och regioner att genom beslut godkänna och tillämpa den föreslagna nationella nivåstruktureringen. Regionala cancercentrum i samverkan har dessutom avgett en rekommendation avseende regional nivåstrukturering.

Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen ska fatta beslut om att godkänna och tillämpa den rekommenderade nationella nivåstruktureringen.

Bakgrund
Regionala cancercentrum samarbetar på nationell nivå för att tillsammans med landsting och regioner skapa en mer jämlik cancervård i hela landet. Det finns sex regionala cancercentrum i landet. Det nationella samarbetet sker framförallt inom en samverkansgrupp, Regionala cancercentrum i samverkan. Gruppen har bildats på uppdrag av landstingsdirektörerna och består av cheferna för de sex centrumen samt cancersamordnare i Sveriges Kommuner och Landsting, som leder gruppens arbete. Regionala cancercentrum i samverkan ska tillsammans med landsting och regioner genomföra den nationella cancerstrategin, bland annat genom att skapa nationell samsyn och samordning av vårdprogram.

Regionala cancercentrum i samverkan beslutade i december 2015 att rekommendera landsting och regioner att besluta att godkänna och tillämpa Regionala cancercentrum i samverkans rekommendation rörande nationell nivåstrukturering. Nivåstrukturering innebär att göra en arbetsfördelning mellan olika vårdenheter för olika delar i en vårdprocess (nivåer). Detta innebär att vården koncentreras till färre sjukhus, där patienter kan få vård oavsett var de bor i landet. Koncentrationen innebär högre kvalitet i vården och ökade förutsättningar för forskning och kunskapsutveckling. Nationell nivåstrukturering innebär att en given vårdinsats inte görs i alla sjukvårdsregioner, utan koncentreras till några få sjukhus i landet.

Rekommendationen omfattar både antal nationella vårdenheter och vilka dessa vårdenheter ska vara, och gäller följande områden i cancervården:

- kurativt syftande kirurgi för matstrupscancer vid definierade, ovanligare och komplicerade fall
- kurativt syftande radiokemoterapi vid analcancer
- kirurgi vid analcancer (salvage surgery)

- kurativt syftande behandling vid vulvacancer
- isolerad hyperterm perfusion (behandling vid metastaserande malignt melanom)
- cytoreduktiv kirurgi med intraperitoneal kemoterapi (CRS) vid cancer i bukhinnan

Rekommendationen innebär för landstingets del att Karolinska Universitetssjukhuset blir nationell vårdenhet för

- kurativt syftande kirurgi för matstrupscancer vid definierade, ovanligare och komplicerade fall
- kurativt syftande behandling vid vulvacancer
- cytoreduktiv kirurgi med intraperitoneal kemoterapi (CRS) vid cancer i bukhinnan

Förslaget omfattar också rekommendation för regional nivåstrukturering av kurativt syftande kirurgi vid matstrups- och magsäckscancer, som innebär att denna vårdinsats ska koncentreras till högst sex sjukhus i landet, ett i varje sjukvårdsregion.

Överväganden
Tjänsteutlåtandet har tagits fram i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och hälso- och sjukvårdsförvaltningen, som stödjer rekommendationen.

Karolinska universitetssjukhuset har i oktober 2015 svarat på remiss från Regionala cancercentrum i samverkan om nationell nivåstrukturering för aktuella cancerområden. I remissvaret har Karolinska universitetssjukhuset ställt sig bakom förslaget om nationell nivåstrukturering, och har också ansökt om nationellt ansvar för de ovan nämnda vårdinsatserna (K 2891-2015).

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att landstingsstyrelsen ska godkänna och tillämpa den rekommenderade nationella nivåstruktureringen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Kostnader och intäkter för ett utökat vårdansvar hanteras inom Karolinska Universitetssjukhusets befintliga budget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefläkare

REGIONALA CANCERCENTRUM I SAMVERKAN

SKLs diarienummer 11/3031
2016-02-09
Till landstingsstyrelser/regionstyrelser
RCC-chefer
För kännedom: Nätverken Landstingsdirektörer
och Hälso- och sjukvårdsdirektörer

Rekommendation rörande nationell och regional nivåstrukturering för sex områden i cancervården

Mot bakgrund av vad nedan angivits rekommenderar Regionala cancercentrum i samverkan landsting/regioner:

Att godkänna och tillämpa nedanstående rekommendationer avseende nationell nivåstrukturering för sex områden i cancervården.

Regionala cancercentrum i samverkans beslut
Regionala cancercentrum i samverkan beslöt vid sitt sammanträde 16 december 2015 enhälligt att för sex områden inom cancervården rekommendera landsting/regioner att besluta om nationell nivåstrukturering enligt följande:

1+2. Kirurgi vid matstrups- och magsäckscancer
att kurativt syftande kirurgi för matstrupscancer vid definierade, ovanligare och komplicerade tillstånd ska utföras vid 2 nationella vårdenheter
att uppdrag som nationella vårdenheter lämnas till Karolinska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.
Dessutom beslöt samverkansgruppen inom området regional nivåstrukturering rekommendera landsting/regioner
att kurativt syftande kirurgi vid matstrups- och magsäckscancer ska utföras vid högst 6 sjukhus i landet, ett sjukhus i varje sjukvårdsregion.

3. Behandling av analcancer
att kurativt syftande radiokemoterapi vid analcancer ska utföras vid 4 nationella vårdenheter
att uppdrag som nationella vårdenheter lämnas till Akademiska Sjukhuset, Norrlands Universitetssjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.

att kirurgi vid analcancer (salvage surgery) ska utföras vid 2 nationella vårdenheter
att uppdrag som nationella vårdenheter lämnas till Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.

4. Behandling av vulvacancer
att kurativt syftande behandling av vulvacancer ska utföras vid 4 nationella vårdenheter
att uppdrag som nationella vårdenheter lämnas till Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Skånes Universitetssjukhus och Universitetssjukhuset Linköping.

5. Isolerad hyperterm perfusion
att isolerad hyperterm perfusion ska utföras vid 1 nationell vårdenhet
att uppdrag som nationell vårdenhet lämnas till Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

6. Cytoreduktiv kirurgi med intraperitoneal kemoterapi för behandling av cancer i bukhinnan, CRS/HIPEC
att behandling med CRS/HIPEC ska utföras vid 4 nationella vårdenheter
att uppdrag som nationella vårdenheter lämnas till Akademiska sjukhuset, Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Skånes Universitetssjukhus.

För samtliga sex områden rekommenderas:

att koncentrationen av åtgärden införs från och med 1 januari 2017.

Rekommendationerna har förankrats i nätverken för hälso- och sjukvårdsdirektörer och landstingsdirektörer (2016-01-15). SKLs sjukvårdsdelegation har uttalat sitt stöd för RCCs arbete med nivåstrukturering(2016-01-21).

Uppföljning
Regionala cancercentrum i samverkan kommer att följa upp landstingens/regionernas tillämpning av denna rekommendation.

Som en första del i uppföljningen önskar samverkansgruppen att landsting/regioner inkommer med tagna beslut om att godkänna och tillämpa dessa rekommendationer senast 1 juni 2016 till *SKL att: RCC i samverkan Gunilla Gunnarsson, Avd för vård och omsorg, 118 82 Stockholm.*

RCC i samverkan avser även att två år efter driftstart följa upp de nationella vårdenheternas arbete och resultat samt även följa upp hur den regionala rekommendationen har hanterats i sjukvårdsregionerna.